

Rituály v TK - iniciace nebo koupání

Mgr. Tereza Pelantová, Bc. Jan Sobotka
Terapeutická komunita Sejřek
Špindlerův Mlýn 2010

Jak to celé vzniklo

- občasné neshody v týmu kolem rituálu
- mužsko-ženské otázky
- otázky uplatňování moci
- supervize s Petrem Jeřábkem

Proč vůbec mluvit o rituálech?

- jsou součástí života každého společenství, skupiny
- odkazují na společné normy
- podporují sounáležitost a vědomí společného „my“ (od společného „my“ se odvozuje vědomí „já“)
- důležitost uvědomovaných rituálů

Rituál a kultura

- Pracujeme-li se společenstvím – potřebujeme znát jeho cíle a potřeby
- Kultura je (T. Parsons) spojením mezi cíli a potřebami jednotlivců a požadavky či potřebami společenství/společnosti
- Kultura je naučenou informací, sdíleným porozuměním světu, a je postavena na tradici, tedy na mezigeneračním/vrstevnickém předáváníí.
- Chceme-li porozumět potřebám a cílům konkrétního společenství, je třeba se zaměřit na porozumění tomu, jaké informace, jaké společné porozumění, si členové společenství předávají.

Rituál a kultura

Společenství má vlastní normy, zvyky, rituály

- **rituál** z latiny obřad, obyčej, ale také **řád** – rituál svým způsobem pomáhá udržovat řád a s ním i bezpečí, rituál je prvkem konzervujícím, udržujícím stabilitu

Společenství užívá rituálů k předávání sdílených hodnot, k upevnění svých norem, upevnění své kultury

Rituál

- **ustálený způsob jednání** - pevnost zabraňující dezorientaci
- **odkazující na hlubší smysl** – vzbuzuje otázky - co je obsahem rituálu?

Jaké normy platí ve vašem společenství?

- ve skupinkách diskutujte jaké normy, jaká pravidla sdílí vaše komunita, zařízení, rodina, ...?

Hledejte zvyky a rituály

- jaké zvyky a rituály najdete v životě vaší komunity, zařízení, rodiny,....?
- diskutujte, co je obsahem jednotlivých rituálů

Normy a rituály

- diskutujte, zda jsou obsahy a sdělení jednotlivých rituálů v souladu se sdílenými normami vašich společenství

Rituál „koupání“ v TK

- zasvěcující – přechod z jednoho stavu do druhého (z pacienta do člena komunity, z nezodpovědného do zodpovědnost přijímajícího)
- pouze v některých TK v ČR
- vyvolává rozporuplné odezvy, které vedou k zamyšlení se v týmu nad obsahem tohoto, ale i jiných rituálů

Významy vody

- univerzální symbol
- ambivalentní povaha - dualita vody (přináší život i smrt, očištění i temné hlubiny, co mnohé zkrývají,...)
- symbolika zrcadla - odhalení pravé podstaty
- beztvará hmota s řadou možností - prvopočátek (3 skupenství)
- symbol nevědomí - vyvěrá z hloubek
- spojována s ženským principem

Diskuse k aquarituálu

- má to vůbec smysl?
- co je obsahem tohoto rituálu?
- přínosy a rizika

Přínosy a rizika aquarituálu

- symbol iniciace a ponoření se
- symbolická očista
- překonávání
- zdůraznění rovnosti
- zdravotní rizika
- psychické újmy (ponížení, retraumatizace)
- nemožnost odmítnout, nepodřít se
- ztráta obsahu (neporozumění obsahu, zneužití moci, velká četnost)

Otázky, které diskuze otevírá

- Kdo ustavuje a reguluje společné rituály?
- Víme o všech rituálech ve společenství?
- Rozumí obsahu rituálu všichni členové společenství?
- Je aquarituál v praxi nepříjemnějším zážitkem pro ženy než pro muže?
- Jak zabránit významovému posunu rituálů, příp. jestli vůbec zabraňovat?

Děkujeme za pozornost...

